

ใบความรู้ที่ 8

เรื่อง หลักการอ่านโน้ตไทยเบื้องต้น¹

หลักการอ่านโน้ตไทยขั้นเบื้องต้น

สำหรับผู้ที่เริ่มเรียนดนตรีไทยและยังไม่มีพื้นฐานด้านดนตรีมาก่อนอาจจะไม่เข้าใจลักษณะการอ่านโน้ตเพลงไทยดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านจึงขอใช้หลักการอ่านโน้ตไทยตามหลักทฤษฎีของ พ.ท.พระอภัยพลรบ (เพ็ง เพ็ญกุล) ซึ่งเป็นผู้แต่งตำราดนตรีวิทยาเมื่อ พ.ศ.2450 แล้วบัญญัติหลักการบันทึกโน้ตแบบตัวอักษรขึ้นถือเป็นทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากโดยใช้ตัวอักษรไทยมาเปรียบเทียบกับเสียงของโน้ตสากลดังนี้

ด=โด

ร=เร

ม =มี

ฟ=ฟา

ซ=ซอล

ล=ลา

ท=ที

ในกรณีที่โน้ตเสียงสูงจะทำการประจุไว้บนเสียงโน้ต เช่น ด̣ = โด สูง เป็นต้นหลักการนี้จะทำให้ผู้ที่เริ่มเรียนจะเข้าใจได้ง่ายสำหรับวิธีการบันทึกโน้ตไทยนั้นจะทำการบันทึกไปบนช่องตารางโดยแบ่งออก

¹ "หลักการอ่านโน้ตดนตรีไทยเบื้องต้น | ดนตรีไทย - WordPress.com." 2015. 26 Dec. 2015
<<https://thaimusicamp.wordpress.com/2010/07/12/%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%95%E0%B8%94%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B9%84%E0%B8%97/>>

เป็นบรรทัด ๆ ละ 8 ห้อง ในแต่ละห้องจะมีบรรจุโน้ตไว้ 4 ตัวถ้าเป็นอัตราจังหวะ 2 ชั้นโน้ตตัวสุดท้ายของแต่ละห้องจะเป็นโน้ตเสียงตกจังหวะซึ่งในที่นี้จะอธิบายเฉพาะการอ่านโน้ตแบบอัตรา 2 ชั้นเป็นหลัก

จิง จับจิงจับ จิงจับ จิงจับ

1234	1234	1234	1234	1234	1234	1234	1234
------	------	------	------	------	------	------	------

นอกจากโน้ตที่บันทึกลงในช่องแล้วยังมีเครื่องหมาย – ซึ่งแทนตัวโน้ตเอาไว้ด้วยโดย 1 จิต (-) แทนโน้ต 1 ตัวแสดงถึงการเพิ่มเสียงตัวโน้ตที่อยู่ข้างหน้าเครื่องหมายให้มีเสียงยาวขึ้นทั้งนี้ความยาวของเสียงจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนจิต (-) ดังนี้

ถ้ามี - มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับ $\frac{1}{4}$ จังหวะ

ถ้า - มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับ $\frac{2}{4}$ จังหวะ

ถ้ามี — มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับ $\frac{3}{4}$ จังหวะ

ถ้ามี — มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับ $\frac{4}{4}$ หรือ เท่ากับ 1 จังหวะ

เมื่อเข้าใจถึงเครื่องหมายต่าง ๆ แล้ววิธีการอ่านโน้ตไทยนั้นจะให้การเคาะจังหวะที่โน้ตท้ายห้องแทนเสียงจิงจับซึ่งอัตรา 2 ชั้นจะมีโน้ตตัวสุดท้ายเป็นเสียงตกจังหวะเสมอกำหนดให้ 1 บรรทัดโน้ตเท่ากับ 1 หน้าทับปรบไ้ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 ดังนั้นเมื่ออ่านโน้ตอัตรา 2 ชั้นควรเคาะจังหวะที่โน้ตห้องสุดท้ายแทนเสียงจิงเสียงจับจะทำให้เข้าใจวิธีการบันทึกได้ง่ายขึ้นสำหรับการบันทึกโน้ตไทยโดยทั่วไปจะมีการบันทึกไว้ 7 แบบซึ่งเป็นแบบที่พบบันมากที่สุดดังนี้

1. โน้ตแบบ 4 ตัวต่อ 1 ห้อง

จับจิงจับ จิงจับ จิงจับ

ดดดด	รรรร	มมมม	ฟฟฟฟ	ซซซซ	ลลลล	ทททท	คคคค
------	------	------	------	------	------	------	------

2. โน้ตแบบ 3 ตัวต่อ 1 ห้อง

นิ่ง ถับนิ่งถับ นิ่งถับ นิ่งถับ

-คคค	-รรร	-มมม	-ฟฟฟ	-ซซซ	-ลลล	-ททท	-คํคํคํ
------	------	------	------	------	------	------	---------

3. โน้ตแบบ 2 ตัวต่อ 1 ห้อง (ตัวที่ 2 และตัวที่ 4)

นิ่ง ถับนิ่งถับ นิ่งถับ นิ่งถับ

-ค-ค	-ร-ร	-ม-ม	-ฟ-ฟ	-ซ-ซ	-ล-ล	-ท-ท	-คํ-คํ
------	------	------	------	------	------	------	--------

4. โน้ตแบบ 2 ตัวต่อ 1 ห้อง (ตัวที่ 3 และตัวที่ 4)

นิ่ง ถับนิ่งถับ นิ่งถับ นิ่ง ถับ

-คค	-รรร	-มมม	-ฟฟฟ	— ซซซ	— ลลล	-ททท	-คํคํ
-----	------	------	------	-------	-------	------	-------

5. โน้ตแบบ 1 ตัวต่อ 1 ห้อง (ตัวที่ 4)

นิ่ง ถับนิ่งถับ นิ่งถับ นิ่ง ถับ

— -ค	— ร	— ม	— ฟ	— ซ	— ล	— ท	— คํ
------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

6. โน้ตแบบ 1 ตัวต่อ 2 ห้อง (ซึ่งเป็นโน้ตแทนเสียงที่ยาวห่าง ๆ การมี—คือแทนเสียงโน้ตตัวนั้น)

ถึง ถีบถึงถีบ ถึงถีบ ถึงถีบ

—	—ด	—	—ร	—	—ม	—	—ฟ
---	----	---	----	---	----	---	----

จากวิธีการบันทึกโน้ตไทยทั้ง 6 แบบถือเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเริ่มอ่านโน้ตเพลงอัตรา 2

ชั้นที่จะนำมาศึกษาและสามารถครอบคลุมวิธีการอ่านโน้ตเพลงได้ทั้งหมด เพราะการศึกษาเพลงไทยนั้นควร

จะต้องทราบถึงวิธีการอ่านโน้ตไทยเสียก่อน